

ΔΙΟΡΓΑΝΩΣΗ ΔΡΑΣΕΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΑΛΛΑΓΗ

Προτάσεις και συμβουλές για υποστήριξη δράσεων για την Κλιματική Αλλαγή

Το Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης για την Αειφορία (ΚΠΕ) Βάμου, καλεί εκπαιδευτικούς, μαθητές και σχολεία να πάρουν μέρος με εκπαιδευτικές δράσεις που θα οργανώσουν στα σχολεία τους.

Υπάρχει το παράδειγμα των Παγκόσμιων Ημερών Δράσης για την Κλιματική Αλλαγή, κινητοποιήσεις που ξεκίνησαν από μια 16χρονη μαθήτρια στη Σουηδία, τη **Greta Thunberg**, κι οδήγησαν χιλιάδες μαθητές, νέους κι ευαίσθητους πολίτες να δράσουν για την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλλαγής και για να ληφθούν τα μέτρα που είναι αναγκαία για να περιοριστεί η άνοδος της θερμοκρασίας και τα ακραία καιρικά φαινόμενα όπως οι τυφώνες, οι καταρρακτώδεις βροχές και πλημμύρες, που όλα σχετίζονται με την Κλιματική Αλλαγή και την ανθρώπινη συμβολή σε αυτήν.

Η διοργάνωση Ημερών Δράσης για την Κλιματική Αλλαγή είναι μια ευκαιρία να συζητήσουμε στο σχολείο για τα ακραία καιρικά φαινόμενα των ημερών μας, την υπερθέρμανση του πλανήτη και τους καύσωνες, τη σύνδεσή τους με την Κλιματική Αλλαγή και την ανθρώπινη συμβολή στην Κλιματική Αλλαγή. Μια ευκαιρία να αναζητήσουμε τι μπορούμε να κάνουμε.

Εκτός από τη διαδραστική παρουσίαση «[Αλλάζω για το Κλίμα](#)» που καλούνται να παρακολουθήσουν οι μαθητές στο σπίτι, μπορούν επιπλέον να δούν σχετικά βιντεάκια, τις σχετικές [αφίσες του ΟΗΕ](#) που έχει μεταφράσει το ΚΠΕ Βάμου ή κάποιες από τις [παρουσιάσεις της Ημερίδας](#) που οργάνωσε το ΚΠΕ Βάμου για την Κλιματική Αλλαγή.

Στη συνέχεια, οι μαθητές, αφού έχουν μελετήσει το σχετικό υλικό, καλούνται, με βάση τα ενδιαφέροντα και τις ιδιαίτερες ικανότητές τους να χωριστούν σε ομάδες, οι οποίες θα αναλάβουν συγκεκριμένο έργο η καθεμία:

- Να γράψουν μια **επιστολή**.
- Να φτιάξουν ένα **φυλλάδιο**.
- Να σχεδιάσουν μια **εικονογραφημένη ιστορία** (κόμικ) ή και μικρής **παρουσίασης του θέματος με δραματοποίηση**
- Να δημιουργήσουν ένα μικρό **βίντεο**..
- Να αξιοποιήσουν **τραγούδια**.

Κάθε ομάδα, μετά τη συγκρότησή της, καλείται σε συγκεκριμένο χρόνο που θα συμφωνηθεί από κοινού με τον/τους εκπαιδευτικούς στην Ολομέλεια της τάξης ή της Περιβαλλοντικής Ομάδας, να προετοιμάσει τη δική της εργασία με τη μορφή επιστολής, φυλλαδίου, εικονογραφημένης ιστορίας (κόμικ), βίντεο ή τραγουδιού.

A. ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ

Είναι μια δραστηριότητα δημιουργικής γραφής που θα μπορούσαμε να κάνουμε στο σχολείο είναι η συγγραφή μιας Επιστολής (κειμένου) για την Κλιματική Αλλαγή.

Το σημαντικό είναι **μέσα από αυτή τη διαδικασία οι μαθητές να μάθουν να ενεργούν ως αυριανοί ενεργοί πολίτες**, εκφράζοντας ελεύθερα τη γνώμη τους με τη χρήση επιχειρημάτων και αναπτύσσοντας την κριτική τους σκέψη και το διάλογο ως μέθοδο επίλυσης των προβλημάτων,

παράλληλα με την ευαισθητοποίησή τους για το περιβάλλον και τη διαμόρφωση στάσεων και αξιών προστασίας του περιβάλλοντος.

Η Επιστολή αυτή μπορεί να απευθύνεται:

- στο Δήμαρχο και το Δημοτικό Συμβούλιο της περιοχής του σχολείου
- Στον Περιφερειάρχη και το Περιφερειακό Συμβούλιο
- Στην κυβέρνηση
- Στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Μια απλή δομή της Επιστολής

Μια απλή δομή της Επιστολής που θα φτιάξουμε μπορεί να είναι η ακόλουθη:

Προς

(Σε ποιον απευθύνεται η επιστολή)

1^η παράγραφος: Συστηνόμαστε. Ποιοι είναι αυτοί που γράφουν την επιστολή.

2^η παράγραφος: Για ποιο λόγο γράφουμε την επιστολή; (θέμα)

3^η παράγραφος: Ποιο είναι το πρόβλημα και οι συνέπειές του για τους ανθρώπους, τη φύση και την οικονομία;

4^η παράγραφος: Ποιες είναι οι λύσεις που προτείνουμε;

5^η παράγραφος: Τι πιστεύουμε ότι μπορεί να κάνει αυτός στον οποίο απευθύνεται η επιστολή;

6^η παράγραφος: Κλείνουμε συνοψίζοντας με σύντομο τρόπο την πρότασή μας.

Αυτή είναι μια ενδεικτική δομή ενός κειμένου. Εννοείται ότι μπορούμε να την κάνουμε πιο περίπλοκη, προσθέτοντας στοιχεία, αριθμούς, λόγια που είπαν σημαντικοί άνθρωποι και ειδικό σχετικά με το θέμα κλπ.

Την επιστολή μας τη στέλνουμε ή / και τη δημοσιοποιούμε, εάν θέλουμε.

B. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΦΥΛΛΑΔΙΟΥ

Μια δημιουργική δραστηριότητα που θα μπορούσαμε να κάνουμε στο σχολείο είναι η δημιουργία ενός σύντομου κειμένου που μπορεί να πάρει τη μορφή φυλλαδίου.

Το σημαντικό είναι **μέσα από αυτή τη διαδικασία οι μαθητές να μάθουν να ενεργούν ως αυριανοί ενεργοί πολίτες**, εκφράζοντας ελεύθερα τη γνώμη τους με τη χρήση επιχειρημάτων και αναπτύσσοντας την κριτική τους σκέψη και το διάλογο ως μέθοδο επίλυσης των προβλημάτων, παράλληλα με την ευαισθητοποίησή τους για το περιβάλλον και τη διαμόρφωση στάσεων και αξιών προστασίας του περιβάλλοντος. Στους παιδαγωγικούς στόχους αυτής της δραστηριότητας συμπεριλαμβάνονται: Να μάθουν οι μαθητές για το φαινόμενο του θερμοκηπίου, να συζητήσουν για την ανθρώπινη συμβολή στην κλιματική αλλαγή, να γνωρίσουν τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στον άνθρωπο, τη φύση και την οικονομία, να αναζητήσουν εναλλακτικές λύσεις αντιμετώπισης των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, να δράσουν για την προστασία της φύσης και των ανθρώπων που πλήττονται περισσότερο από τις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

Το φυλλάδιο αυτό μπορεί να απευθύνεται:

- Στους συμμαθητές, εκπαιδευτικούς, γονείς ή την τοπική κοινότητα.
- Στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Μια απλή δομή του κειμένου - φυλλαδίου

Μια απλή δομή της Επιστολής που θα φτιάξουμε μπορεί να είναι η ακόλουθη:

1^η παράγραφος/ Ενότητα: Εξηγούμε το φαινόμενο του θερμοκηπίου

2^η παράγραφος / Ενότητα: Ποια είναι η ανθρώπινη συμβολή στο φαινόμενο του θερμοκηπίου και την κλιματική αλλαγή

3^η παράγραφος / Ενότητα: Ποιο είναι το πρόβλημα και οι συνέπειές του για τους ανθρώπους, τη φύση και την οικονομία; (Μπορεί να γίνει και τρεις επιμέρους υπο-ενότητες: μία για επιπτώσεις στους ανθρώπους, μία για επιπτώσεις στη φύση και μία για επιπτώσεις στην οικονομία)

4^η παράγραφος / Ενότητα: Ποιες είναι οι λύσεις που προτείνουμε;

5^η παράγραφος / Ενότητα: Τι μπορεί να κάνει ο κάθε πολίτης, ο Δήμος, η Περιφέρεια, η κυβέρνηση; (Μπορεί να γίνει τέσσερις επιμέρους υπο-ενότητες, μία για την κυβέρνηση, μία για την Περιφέρεια, μία για το Δήμο, μία για τον κάθε πολίτη).

6^η παράγραφος / Ενότητα: Κλείνουμε συνοψίζοντας με σύντομο τρόπο την πρότασή μας.

Μία επιπλέον Ενότητα/παράγραφος είναι η παρουσίαση του συντάκτη/ών του κειμένου (με πολύ σύντομο τρόπο, ποιος ή ποιοι έφτιαξαν αυτό το κείμενο).

Αυτή είναι μια ενδεικτική δομή ενός κειμένου. Εννοείται ότι μπορούμε να την κάνουμε πιο περίπλοκη, προσθέτοντας στοιχεία, αριθμούς, λόγια που είπαν σημαντικοί άνθρωποι και ειδικό σχετικά με το θέμα κλπ.

Ένα φυλλάδιο εννοείται ότι είναι καλό να έχει εικόνες κι εδώ δεν υπάρχει καλύτερος εικονογράφος από τους μαθητές της τάξης μας. Η δική τους εικονογράφηση μπορεί να είναι μοναδική και να συνδυαστεί με τα κείμενα, αξιοποιώντας ιδιαίτερες ικανότητες των μαθητών μας, προσφέροντάς τους ικανοποίηση κι αυτοεκτίμηση και συμβάλλοντας στη δημιουργία ενός ελκυστικού φυλλαδίου, είτε χειρόγραφου είτε με τη χρήση κάποιων ψηφιακών εργαλείων και υπολογιστών.

Εργαλεία που θα μπορούσαμε να χρησιμοποιήσουμε για τη δημιουργία ενός φυλλαδίου είναι προγράμματα όπως το WORD ή το PUBLISHER που υπάρχουν στους περισσότερους υπολογιστές.

Γ. ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ (ΚΟΜΙΚ) Ή ΜΙΚΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΜΕ ΔΡΑΜΑΤΟΠΟΙΗΣΗ

Ο σχεδιασμός και η δημιουργία μιας εικονογραφημένης ιστορίας (κόμικ) μπορεί να αξιοποιήσει ιδιαίτερα ταλέντα που μπορεί να έχουν κάποιοι μαθητές στη δημιουργία σεναρίου και στην εικονογράφηση.

Οι μαθητές καλούνται εδώ να δημιουργήσουν το δικό τους σενάριο σχετικά με την Κλιματική Αλλαγή:

- Θα πρέπει να περιλαμβάνει κάποιους **ήρωες** (πχ ανθρώπους νέους ή και μεγαλύτερους, ζώα κλπ),
- ένα **πρόβλημα** που δημιουργείται (πχ κάποια επίπτωση της Κλιματικής Αλλαγής με βάση αυτά που έχουν ήδη μελετήσει οι μαθητές).
- **Πώς επηρεάζει το πρόβλημα αυτό τη ζωή των ηρώων μας;**
- **Τι κάνουν για να το αντιμετωπίσουν;**
- **Τι λύση ή λύσεις βρίσκουν;**
- **Ποιος ή ποιοι τους βοηθάνε;**
- **Τι τεχνολογικά μέσα χρησιμοποιούν για να τα βγάλουν πέρα;**
- **Πώς είναι οι ήρωές μας μετά το τέλος της περιπέτειάς τους;**
- **Πώς είναι ο κόσμος (οι άλλοι άνθρωποι και ο πλανήτης) μετά το τέλος της περιπέτειας;**

Απαντώντας μετά από συζήτηση στην ομάδα πάνω σε αυτές τις ερωτήσεις μπορεί να αναπτυχθεί ένας πολύ ενδιαφέρων διάλογος, να οξυνθεί η σκέψη, η φαντασία και η δημιουργικότητα των μαθητών, να προβληματιστούν για τα προβλήματα σχετικά με την Κλιματική Αλλαγή και το μέλλον, να αναζητήσουν λύσεις.

Στη συνέχεια, αφού καταλήξουν σε κάποιες ιδέες για τα παραπάνω ερωτήματα, καλούνται να αξιοποιήσουν τα ιδιαίτερα ταλέντα κάποιων από τα παιδιά για την εικονογράφηση της ιστορίας τους ή για μια μικρή παρουσίαση με δραματοποίηση.

Δ. ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΒΙΝΤΕΟ

Για να φτιάξουμε ένα μικρό βίντεο στις μέρες μας **μπορούμε να αξιοποιήσουμε τα κινητά τηλέφωνα** που έχουν είτε μαθητές είτε εκπαιδευτικοί, τα οποία πλέον διαθέτουν κάμερες.

Το περιεχόμενο ενός βίντεο μπορεί να είναι ένα μήνυμα μαθητών ή /και εκπαιδευτικών για την Κλιματική Αλλαγή, με μαθητές κι εκπαιδευτικούς πχ να μιλάνε απευθείας στην κάμερα. Οι όποιες δηλώσεις πρέπει να είναι σύντομες, όπως και το τελικό βιντεάκι πρέπει να είναι σύντομο, όχι πάνω από 2-3 λεπτά το πολύ, για να έχει ελπίδες να το δουν. Εννοείται, ότι **για να βγουν παιδιά σε κάμερα θα πρέπει να υπάρχει έγγραφη συναίνεση των γονέων και να ακολουθηθούν όλες οι προβλεπόμενες τυπικές διαδικασίες εκ των προτέρων.**

Ένας άλλος τρόπος να φτιάξουμε βίντεο είναι να χρησιμοποιήσουμε φωτογραφίες, πίνακες ή ζωγραφιές κατά προτίμηση μαθητών (ειδάλλως θα πρέπει να υπάρχει είτε έγγραφη άδεια του δημιουργού των εικόνων αυτών ή να είναι εικόνες που διατίθενται ελεύθερα χωρίς copyright).

Τις εικόνες αυτές μπορούμε να τις βάλουμε σε μια σειρά με λεζάντες και μηνύματα δικά μας, χρησιμοποιώντας κάποια δωρεάν προγράμματα όπως το POWERPOINT, το WINDOWS MOVIE MAKER, το YOUTUBE MOVIE MAKER, το POWTOON, το ADOBE SPARK κ.ά.

Στο βιντεάκι μας, που καλό είναι να είναι όσο πιο σύντομο γίνεται, 2-3 λεπτά το πολύ, μπορούμε να προσθέσουμε **αφήγηση**, να ακούγονται δηλαδή ηχογραφημένα τα δικά μας μηνύματα, ή /και **μουσική επένδυση** (στην περίπτωση αυτή όμως ισχύει ότι πρέπει να διαλέξουμε μουσική που διατίθεται ελεύθερα από το δημιουργό της ή από το πρόγραμμα δημιουργίας βίντεο που χρησιμοποιούμε).

Δ. ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΡΑΓΟΥΔΙΩΝ

Για τη δράση θα μπορούσαμε να αξιοποιήσουμε και τους στίχους από διάφορα τραγούδια που μπορούμε να βρούμε στις εκδόσεις του ΚΠΕ Βάμου με τίτλο [«Μουσική και Περιβαλλοντική Εκπαίδευση»](#) και «Ακούστε ένα τραγούδι», που μπορεί κανείς να βρει στο [ιστολόγιο του ΚΠΕ Βάμου](#).

Ανάλογα με τα ενδιαφέροντα και τις ιδιαίτερες ικανότητες και ταλέντα των παιδιών, μπορούν να δημιουργήσουν τις δικές τους μαντινάδες (μικρά παραδοσιακά δίστιχα της Κρήτης) ή ένα δικό τους τραγούδι.

ΤΕΛΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ

Ανάλογα με το διαθέσιμο χρόνο στο σχολείο, η όλη διαδικασία μπορεί να διαρκέσει από 2 διδακτικές ώρες (αφού θα έχουν ήδη μελετήσει στο σπίτι τη διαδραστική παρουσίαση) έως μερικούς μήνες, στα πλαίσια ενός προγράμματος Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Στο τέλος της διαδικασίας, οι ομάδες των μαθητών καλούνται να παρουσιάσουν στην Ολομέλεια της τάξης ή της Περιβαλλοντικής Ομάδας ή του σχολείου, τις εργασίες τους. Η παρουσίαση αυτή μπορεί να είναι και ειδική εκδήλωση, ανάλογα με το πώς επιλέγει η κάθε σχολική ομάδα να κινηθεί.

Στα τελικά παραδοτέα των δράσεων αυτών είναι η επιστολή, το φυλλάδιο, η εικονογραφημένη ιστορία, το μικρό βίντεο και το τραγούδι ή μαντινάδες.

Στο τέλος της διαδικασίας γίνεται συζήτηση αποτίμησης της εμπειρίας και της διαδικασίας στην Ολομέλεια της τάξης ή της Περιβαλλοντικής Ομάδας με τη συμμετοχή μαθητών κι εκπαιδευτικών.

